

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೇಂಕಟನಾಥಾರ್ಯಃ ಕವಿತಾರ್ಕಿಕಕೇಸರೀ |
ವೇದಾಂತಾಚಾರ್ಯವರ್ಯೋ ಮೇ ಸನ್ನಿಧತ್ತಾಂ ಸದಾ ಹೃದಿ ||

ಶ್ರೀ ಕವಿತಾರ್ಕಿಕಸಿಂಹ ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರ ವೇದಾಂತಾಚಾರ್ಯ ಕೃತಿಷು

|| ದ್ರಮಿಡೋಪನಿಷತ್ಸಾರಃ ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜಮಹಾದೇಶಿಕಃ

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the Baraha font.

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ದ್ರಮಿಡೋಪನಿಷತ್ಸಾರಃ ॥

ಶ್ರೀಮಾರ್ ವೇಂಕಟನಾಥಾರ್ಯಃ ಕವಿತಾರ್ಕಿಕಕೇಸರೀ |

ವೇದಾಂತಾಚಾರ್ಯವರ್ಯೋ ಮೇ ಸನ್ನಿಧತ್ತಾಂ ಸದಾ ಹೃದಿ ||

ಸೇವಾಯೋಗ್ಯೋಽತಿಭೋಗ್ಯಶ್ಚ ಭಸುಭಗತನುಸ್ಸರ್ವಭೋಗ್ಯಾತಿಶಾಯೀ
ಶ್ರೇಯಸ್ತದ್ಧೇತುದಾತಾ ಪ್ರಪದನಸುಲಭೋಽನಿಷ್ಟವಿಧ್ವಂಸಶೀಲಃ |
ಭಕ್ತಚ್ಛಂದಾನುವರ್ತೀ ನಿರುಪಧಿಕಸುಹೃತ್ಸತ್ತ್ವದವ್ಯಾಂ ಸಹಾಯಃ
ಶ್ರೀಮಾರ್ ಸರ್ವೋಚಿತಾಯಾಮುಪನಿಷದಿ ಮಿಷತ್ಯೇಷ ಗಾಧಾಶತ್ಯೇನಃ || ೧ ||

ಆದ್ಯೇ ಪಶ್ಯನ್ನಪಾಯಂ ಪ್ರಭುಮಿಹ ಪರಮಪ್ರಾಪ್ಯಭೂತಂ ದ್ವಿತೀಯೇ
ಕಲ್ಯಾಣೋದಾರಮೂರ್ತೇರ್ದ್ವಿತಯಮಿದಮಿತಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಸ್ತೃತೀಯೇ |
ಐಶ್ವರ್ಯಾದೇಶ್ಚ ತುರ್ಥೇ ವಿಷಮಧುತುಲಯಾಽನನ್ಯಭೋಗ್ಯತ್ವಮಿಚ್ಛ
ಷಡ್ಭಿಸ್ಸಾಂ ಪಂಚಮಾದ್ಯೈರನಿತರಗತಿತಾಮಾಚಚಕ್ಷೇ ಮುನೀಂದ್ರಃ || ೨ ||

ಪರಂ ನಿವೈಷಮ್ಯಂ ಸುಲಭಮಪರಾಧಪ್ರಸಹನಂ
ಸುಶೀಲಂ ಸ್ವಾರಾಧಂ ಸರಸಭಜನಂ ಸ್ವಾರ್ಜವಗುಣಂ |
ಸುಸಾತ್ಮ್ಯಸ್ವಾನಂದಪ್ರದಮನಘವಿಶ್ರಾಣನಪರಂ
ಮುಕುಂದಂ ನಿಧ್ಯಾಯಾನ್ಮನಿರಧಿಜಗಾವಾದ್ಯಶತಕೇ || ೩ ||

ದ್ವಿಕಾಭ್ಯಾಂ ದ್ವೈಷ್ಟಾಂಘ್ರಿದುರಧಿಗಮನೀತಿಸ್ಥಪುಟಿತಾ
ಯದಂತ್ಯಾ ಮೀಮಾಂಸಾ ಶ್ರುತಿಶಿಖರತತ್ತ್ವಂ ವ್ಯವೃಣುತ |
ತದಾದೌ ಗಾಥಾಭಿರ್ಮುನಿರಧಿಕವಿಂಶಾಭಿರಿಹ ನಃ
ಕೃತೀ ಸಾರಗ್ರಾಹಂ ವ್ಯತರದಿಹ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಕೃಪಯಾ || ೪ ||

ಪರತ್ವಾದ್ಯೈರಿತ್ಯಂ ಪರಿಚರಣಸಕ್ತೋ ಗುಣಗಣೈಃ
ಪ್ರಭುಂ ಸೇವಾಯೋಗ್ಯಂ ಪ್ರಥಮಶತಕೇ ವೀಕ್ಷ್ಯ ವರದಂ |

ತಮೇವ ಸ್ವಾತ್ಯರ್ಥಪ್ರಿಯಮಥ ಚ ಭೋಕ್ತುಂ ವ್ಯವಸಿತೋ
ವರೇಣ್ಯತ್ವಂ ತಸ್ಯ ಪ್ರಥಮವರಣೀಯಂ ಪ್ರಥಯತಿ || ೫ ||

ದ್ವಿತೀಯೇತಿಕ್ಲೇಶಕ್ಷಣವಿರಹಮುತ್ತುಂಗಲಲಿತಂ
ಮಿಲತ್ಸರ್ವಾಸ್ವಾದಂ ವ್ಯಸನಶಮನಂ ಸ್ವಾಪ್ತಿಮುದಿತಂ |
ಸ್ವಪೈಮುಖ್ಯತ್ರಸ್ತಂ ಸ್ವಜನಸುಹೃದಂ ಮುಕ್ತಿರಸದಂ
ಸ್ವಕೈಂಕಯೋದ್ದೇಶ್ಯಂ ಸುಭಗಸವಿಧಸ್ಥಂ ನಿರವಿಶತ್ || ೬ ||

ಉಪಾಯತ್ವೈಕಾಂತಂ ಪ್ರಥಮಮಿಹ ಸೇವ್ಯತ್ವಮುದಿತಂ
ತತಶ್ಚ ಪ್ರಾಪ್ಯತ್ವೌಪಯಿಕಮತಿಭೋಗ್ಯತ್ವಮವದತ್ |
ದ್ವಯಂ ತತ್ತ್ವಾಸ್ವಾಧಾರಣತನುವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಗಣಯನ್
ತೃತೀಯೇ ವಿಶ್ವೇಶಂ ಶುಭಸುಭಗರೂಪಂ ಕಥಯತಿ || ೭ ||

ಅನೀದ್ಯಕೈಂದರ್ಯಂ ತನುವಿಹಿತಸರ್ಗಾದಿಸುಭಗಂ
ಸ್ವಸೇವಾರ್ಥಕಾರಂ ಪ್ರಗುಣವಪುಷಂ ವೋಹನತನುಂ |
ಅಪಶ್ಯಲ್ಲ(ಭ್ಯಾ)ಬ್ಧಾರ್ಜಾವಿಭವಮತಿದಾಸ್ಯಾವಹತನುಂ
ಸದಾ ದೃಶ್ಯಂ ಸ್ತುತ್ಯಾಕೃತಿಮಘವಿರುದ್ಧಾಕೃತಿಮಿಹ || ೮ ||

ಶ್ರಿಯಃ ಕಾಂತೋನಂತಶ್ಶುಭತನುವಿಶಿಷ್ಟಃ ಫಲಮಸೌ
ಫಲಾವಾಪ್ತೇರ್ಹೇತುಃ ಸ್ವಯಮಿತಿ ಚ ನಿದ್ಧಾರ್ಯ ಶತಕೈಃ |
ಇದಾನೀಂ ಬುದ್ಧಿಸ್ಥಕ್ರಮತ ಇಹ ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಮುನಿವರಃ
ಫಲತ್ವಂ ತಸ್ಯೈವ ದ್ರಢಯತಿ ತದನೈಷು ವಿಮುಖಃ || ೯ ||

ಸ್ಥಿರೈಶ್ಚರ್ಯಂ ತುರ್ಯೇ ಸಹಜಬಹುಭೋಗ್ಯಂ ನಿರವಿಶತ್
ಮಿಥಃಶ್ಲಿಷ್ಟಂ ಕ್ಲೇಶಾವಹಸಹಿತತುಲ್ಯಂ ನಿಜಜನಂ |
ಕೃತಾರ್ಥೀಕುರ್ವಂತಂ ಪ್ರಣಯಿಭಿಷಜಂ ಸದ್ಬಹುಗುಣಂ
ಸ್ವಹೇಯಸ್ವೋಪೇಕ್ಷ್ಯಂ ಸ್ವಮತಫಲಮುಚ್ಚೈಸ್ವವಗತಂ || ೧೦ ||

ಉಪಾಯತ್ವಂ ಯತ್ತತ್ಪ್ರಥಮಶತಕೇಽಭಾವ್ಯತ ವಿಭೋ-
ರನನೈಷುಪಾಯಸ್ತದ್ಧೃಢಯತಿ ಪರಂ ಪಂಚಮಮುಖೈಃ |

ನಿರೀಹಸ್ತತ್ರಾದೌ ನಿರವಧಿಕನಿರ್ಹೇತುಕದಯಾ-

ಸರಿತ್ಯೋತಃಪದ್ಮಂ ಶರಣಯತಿ ನಾಥಸ್ಯ ಚರಣಂ || ೧೧ ||

ದಯಾನಿಷ್ಠಂ ಭಕ್ತ್ಯೈರಘವಿಮಥನಂ ಪ್ರಮಜನಕಂ

ಜಗದ್ರಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಂ ಸ್ಮೃತಿಜುಷಮಹಂಭಾವವಿಷಯಂ |

ಶರಣ್ಯಂ ದೀನಾನಾಂ ಸ್ವರಸಕೃತದಾಸ್ಯಾಭ್ಯುಪಗಮಂ

ಪ್ರಚಖ್ಯೌ ತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪ್ರಶಕನಕೃತಂ ಪಂಚಮಶತೇ || ೧೨ ||

ಅನಾದ್ಯಂತಾನಂದಸ್ವರಸಕರುಣಾ(ಕಂದಜನಿತಃ)ನಂದ ಇತಿ ನಃ

ಪ್ರಣೇತುವ್ಯಾಪಾರಃ ಪ್ರಪದನ(ವಿಪಾಕಾ)ಪಿಪಾಸಾರ್ಹ ಉದಿತಃ |

ತಮಾಚಾರ್ಯೋಪಜ್ಞಂ ಚಿರವಿ(ರಹಿ)ಘಟಿತಸ್ವಾತ್ಮಘಟನ-

ಸ್ಫುರಚ್ಛಕ್ತಿಂ ಷಷ್ಠೇ ಮುನಿರಶರಣೋ ಯಾತಿ ಶರಣಂ || ೧೩ ||

ಗುರುದ್ವಾರೋಪೇಯಂ ಸ್ವಯಮಭಿಮತಂ ವೈರಘಟಕಂ

ಚರಿತ್ರೈಃ ಕರ್ಷಂತಂ ಪರವಿಘಟನಂ ಸ್ವಾನ್ವಿತಹರಂ |

ನಿದಾನಂ ಧೃತ್ಯಾದೇರ್ಘಟಕಶಭೂತಿದ್ವಯಮಗಾತ್

ಅನರ್ಹದ್ವೈಘಟ್ಯಂ ತ್ವವಿಕಲಶರಣ್ಯಸ್ಥಿತಿಮಿಹ || ೧೪ ||

ತದೇವಂ ಷಷ್ಠಾಂತಂ ವಿಹಿತಸವಿಶೇಷಪ್ರಪದನಃ

ಫಲಾಲಾಭಾತ್ ಖಿನ್ನಸ್ವ ರಿತಹೃದಯಸ್ಸಪ್ತಮಶತೇ |

ಅನಿಷ್ಠೋಪನ್ಯಾಸಪ್ರಭೃತಿಭಿರನಿಷ್ವಪ್ರಶಮನೇ

ಸ್ವತಸ್ಸಿದ್ಧ್ಯಚ್ಛೇಲಂ ಪ್ರಭುಮಭಿಮುಖಿಂ ಸಂಮುಖಿ ತಿ || ೧೫ ||

ಸರ್ಹ ಶಾಶ್ವಾಶಂಕಾಮುಪಶಮಿತಗರ್ಹಃ ಪ್ರಕಟರ್ಯ

ಸ್ವಗೋಪ್ತೃತ್ವಂ ಗುಪ್ತಿಕ್ರಮಮಖಿಲಜಂತುಪ್ರಣಯಿತಾಂ |

ಶ್ರಿತಾಕ್ರಂದಚ್ಛೇತ್ತಾಸ್ಮರಣವಿಶದಶ್ಚಿತ್ರವಿಭವಃ

ತೌ ಯುಂಜ್ಞ ಸ್ತೋತ್ರವ್ಯಸನಜಿದದರ್ಶಿ ಪ್ರಭುವರಃ || ೧೬ ||

ಅಥಾನಿಷ್ಠಾ ಪುಂಸಾಂ ಸ್ವಯಮುಪಜಿಹೀರ್ಷನ್ನಪಿ ವಿಭುಃ

ತದಿಚ್ಛಾಂ ಬಾಹ್ಯೇಷು ಪ್ರಶಮಯಿತುಕಾಮಃ ಕ್ರಮವಶಾತ್ |

ನಿಜೇಚ್ಛಾಸಂಸಿದ್ಧತ್ರಿವಿಧಚಿದಚಿದ್ವಸ್ತುವಿತತಿಃ

ಶ್ರಿತೇಚ್ಛಾವೈಚಿತ್ರೀವಶ ಇತಿ ವದತ್ಯಷ್ಟಮಶತೇ || ೧೭ ||

ದಿದೃಕ್ಷಾಯಾಂ ದೃಶ್ಯಃ ಪ್ರಭುರಗಣಿ ನಿಸ್ಸಂಗಸುಲಭಃ

ಸ್ವವಿಶ್ಲೇಷೈಕಾಂತಃ ಶ್ರುತಿವಿಹಿತಪೌಷ್ಕಲ್ಯವಿಭವಃ |

ಅಪೇಕ್ಷಾಸಾಪೇಕ್ಷಸ್ವವಿತರಣಸಜ್ಜೋ ಹೃದಿ ರತಃ

ಸ್ವದಾಸ್ಯಂ ತನ್ನಿಷ್ಠಾಂ ತದವಧಿಮಪೀಹ ಪ್ರಕಟಯನ್ || ೧೮ ||

ಅಭೀಷ್ಟಂ ವಿಶ್ವಸ್ಮಿನ್ ವಿಷಮಫಲಕಾಂಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಷಮಂ

ಪ್ರಯಚ್ಛಂತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥೈಕರಸಿಕಃ |

ನಿರಸ್ತಾನ್ಯಾಪೇಕ್ಷೋ ನಿಖಿಲಜಗದೀಶಸ್ಯ ನವಮೇ

ನಿದಾನಂ ಸಿದ್ಧೀನಾಂ ನಿರುಪಧಿಸುಹೃತ್ವಂ ಗಣಯತಿ || ೧೯ ||

ಅಭಾವೈಕೋ ಬಂಧುಶ್ಚಿರಕೃತದಯಶ್ಶೀಲಜಲಧಿಃ

ಸ್ವಸಂಬಂಧಾತ್ ಗೋಪ್ತಾ ಸ್ವಗುಣಗರಿಮಸ್ಮಾರಣಪರಃ |

ಅಶಕ್ಯೋ ವಿಸ್ಮರ್ತುಂ ಘಟಕಮುಖವಿಸ್ರಂಭವಿಷಯಾನ್

ಸುಮಜ್ಜಾನಿಸ್ಸಿದ್ಧ್ಯನ್ಮುಖಿಸಮಯ ಇಚ್ಛನ್ನವಸರಂ || ೨೦ ||

ಉದಂತೈರಿತ್ಯೇವಂ ನಿರೂಪಧಿಕಸೌಹಾರ್ದಪಿಶುನೈಃ

ಉದನ್ಯಾಮುದ್ವೇಲಾಮುಪಜನಿತವಂತಂ ನಿಜಪದೇ |

ತ್ರಿವರ್ಗಾತಿಕ್ರಾಂತಸ್ಥಿರನಗರಘಂಟಾಪಥಗತೇಃ

ಸಹಾಯೀಕುರ್ವಾಣಶ್ಚರಮಶತಕೇ ವಿಂದತಿ ಮುನಿಃ || ೨೧ ||

ಗತಿಂ ವ್ಯಧ್ವಕ್ಲೇಶಚ್ಛಿದಮಪಿಚ ಶಂಕಾಸ್ಪದರಸಂ

ಭಜದ್ಭಿಸ್ಸಪ್ರಾಪಂ ವಿವಿಧಭಜನಪ್ರಕ್ರಿಯಮಿಹ |

ಫಲೇ ತೀವ್ರೋದ್ಯೋಗಂ ಸ್ವವಿಷಯಕೃತಾತ್ಯಾದರಮಗಾ-

ದ್ಯದೃಚ್ಛಾತುಷ್ಟಂ ಸತ್ಸರಣಿಮಪುನರ್ಜನ್ಮಸಯು(ಹ)ಜಂ || ೨೨ ||

ಪರಂ ಪ್ರಾಪ್ಯಂ ಪಶ್ಯನ್ ಪರಿಚರಣಹೇತುಂ ವಿಗಣಯನ್

ಪರಿಷ್ಕುರ್ವನ್ನಾಜ್ಞಾ ಮನಿತರಶರಣ್ಯಶ್ಚರಣಯನ್ |

ಅನಿಷ್ಟಪ್ರದ್ಧಂಸಪ್ರಭೃತಿಷು ನಿದಾನಂ ಚ ಕಥಯನ್
ಮುಹುರ್ದೇವಂ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಸಹಿತಮಿಹ ಭೇಜೇ ಮುನಿವರಃ || ೨೩ ||

ಪುರಾ ಶೋಕಶ್ಲೋಕೋಽಭವದಿತಿ ನಯಾದಿತ್ಯುಪನಿಷತ್
ಮುನೇಃ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಾದಜನಿ ವರಭಕ್ತೈಃ ಪರಿಣತಿಃ |
ವ್ಯಪೋಹ್ಯ ಸ್ವಂ ಭಾವಂ ಹರಿಚರಣಸಂತಾನಕಲಿಕಾಂ
ಅಪೀಕ್ಷದ್ಯೋಗೀ ಯಸ್ತನುಮತನುಕಾರುಣ್ಯವಿವಶಃ || ೨೪ ||

ಸತಾಮಿತ್ಥಂ ಸಾರಂ ದ್ರಮಿಡನಿಗಮಸ್ಯಾನ್ವಕಥಯತ್
ಬಹೂನಾಂ ವಿದ್ಯಾನಾಂ ಬಹುಮತಿಪದಂ ವೇಂಕಟಪತಿಃ |
ದಿಶಾಸೌಧಶ್ರೇಣೀದೃಢಘಟಿತಜೈತ್ರಧ್ವಜಪಟೀ
ಪರಾಮರ್ಶಭ್ರಶ್ಯತ್ಪ್ರತಿಮತನಿರಾಬಾಧನಿಗಮಃ || ೨೫ ||

ಮನುವ್ಯಾಸಪ್ರಾಚೇತಸಪರಿಷದರ್ಹಾ ಕ್ವಚಿದಿಯಂ
ಸುಧಾಸಿಕ್ತಾ ಸೂಕ್ತಿಃ ಸ್ವಯಮುದಯಮನ್ವಿಚ್ಛತಿ ಜನೇ |
ನಿರುಂಧ್ಯಃ ಕೇ ವಿಂಧ್ಯಾಚಲವಿಕಟಸಂಧ್ಯಾನಟಜಟಾ-
ಪರಿಭ್ರಾಂತಾ ಪಂಗೋರುಪರಿ ಯದಿ ಗಂಗಾ ನಿಪತತಿ || ೨೬ ||

|| ಇತಿ ದ್ರಮಿಡೋಪನಿಷತ್ತಾರಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ||

ಕವಿತಾರ್ಕಿಕಸಿಂಹಾಯ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಶಾಲಿನೇ |
ಶ್ರೀಮತೇ ವೇಂಕಟೇಶಾಯ ವೇದಾಂತ ಗುರವೇ ನಮಃ ||